

Институт за јавно здравље Србије

„Др Милан Јовановић Батут“

**Акциони план за унапређење водоснабдевања,
санитације, и хигијене у здравственим установама у Републици
Србији**

Уз подршку Канцеларије УНИЦЕФ-а у Србији

Октобар, 2022

Активност	Очекивани резултат	Одговорна институција		Приоритет у односу на временски оквир			
		Водећа	Партнери	Краткорочна	Средњерочна	Дугорочна	
Поље деловања 1: Унапређење водоснабдевања у здравственим установама							
Циљ предложених активности: Унапређење водоснабдевања у здравственим установама кроз успостављање редовног праћења здравствене исправности воде за пиће и редовног одржавања унутрашње дистрибутивне мреже у здравственим установама.							
1	Израда планова/протокола/процедура за безбедно управљање водоснабдевањем из система унутрашње дистрибутивне мреже у оквиру сваке здравствене установе, укључујући и ванредне ситуације, кроз: - Проширивање сарадње са Комисијом за болничке инфекције/Техничке службе за интегрисање контроле редовног праћења здравствене исправности воде за пиће у стратешка документа здравствене установе (планови, процедуре...) - Креирање образаца за израду планова за безбедно управљање водоснабдевањем из система унутрашње дистрибутивне мреже у здравственим установама - Успоставити редовне периодичне тренинге особља задуженог за водоснабдевање и одржавање унутрашње дистрибутивне мреже здравствене установе о изради планова за безбедно управљање водоснабдевањем из система	- Свака здравствена установа има развијен план/протокол/процедуру за безбедно управљање водоснабдевањем из система унутрашње дистрибутивне мреже - Свака здравствена установа има тим/особа за интегрисање контроле редовног праћења здравствене исправности воде за пиће - Обрасци за израду планова за безбедно управљање водоснабдевањем из система унутрашње дистрибутивне мреже у здравственим установама	Здравствена установа Институти и заводи за јавно здравље ИЈЗС Батут ИЈЗС Батут ИЈЗС Батут	МЗ, Институти и заводи за јавно здравље, здравствене установе	х		

	унутрашње дистрибутивне мреже у здравственим установама -Креирати и водити базу едукованог особља и успоставити професионалну мрежу за њихову међусобну сарадњу	који служе као модел за израду истих свим здравственим установама -Креиран тренинг материјал и едуковани едукатори и редовна периодична обука особља у здравственим установама задуженог за ову област -Развијена и редовно ажурирана база едукованог особља и успостављена мрежа за професионалну сарадњу	ИЈЗС Батут				
2	Успостављање редовног праћења здравствене исправности воде за пиће у здравственим установама према Правилнику о спречавању, раном откривању и сузбијању болничких	-Успостављено редовно праћење здравствене исправности воде за пиће са редовним	Министарство здравља Институт за Јавно	Институти и заводи за јавно здравље			х

	инфекција (Службени гласник РС, бр. 1/2020) и Правилнику о хигијенској исправности воде за пиће (Сл. лист СРЈ 42/98, 44/99 и Службени гласник РС, бр. 28/2019) кроз: -Проширивање сарадње регионалних института и завода за јавно здравље са руководством здравствених установа на територији надлежности у циљу дефинисања матрице одговорности у здравственој установи у области водоснабдевања кроз Програме од општег интереса Министарства здравља -Програме од општег интереса Министарства здравља	извештавањем ка ИЈЗС Батут	Здравље Србије				
3	Успостављање сарадње са Агенцијом за акредитацију здравствених установа Србије (АЗУС) у погледу интегрисања критеријума за адекватно водоснабдевање, санитацију и хигијену у здравственим установама кроз: Подизање капацитета стандарда за контролу рада пратећих служби: животна средина, људски ресурси и управљање информацијама	Критеријума за адекватно водоснабдевање, санитацију и хигијену у здравственим установама су интегрисани стандардним процедурама	Институт за Јавно Здравље Србије АЗУС			x	
4.	Ажурирање и унапређење контролних листи санитарне инспекције за надзор над санитарно-хигијенским условима у ЗУ у делу водоснабдевања	Контролне листе санитарне инспекције за надзор над санитарно-хигијенским условима у ЗУ	Институт за Јавно Здравље Србије	Институти и заводи за јавно здравље		x	

		ажуриране и унапређене у делу ВСХ	МЗ-санитарна инспекција				
5.	Унапређење сарадње са санитарном инспекцијом МЗ реализацијом обука и едукација у складу са постојећим и новим сазнањима и међународним препорукама у области водоснабдевања у ЗУ	Реализоване обуке и едукације санитарне инспекције у складу са постојећим и новим сазнањима и међународним препорукама у области водоснабдевања у ЗУ	Институт за Јавно Здравље Србије МЗ-санитарна инспекција	Институти и заводи за јавно здравље		х	

Активност	Очекивани резултат	Одговорна институција		Приоритет у односу на временски оквир		
		Водећа	Партнери	Краткорочна	Средњерочна	Дугорочна
Поље деловања 2: Унапређење санитације у здравственим установама						
Циљ предложених активности: Унапређење санитације у здравственим установама кроз одржавање адекватних санитарно-хигијенских услова у тоалетима и адекватну диспозицију отпадних вода у оквиру сваке здравствене установе, укључујући и ванредне ситуације						

1	Израда планова/протокола/процедура за одржавање адекватних санитарно-хигијенских услова у тоалетима и адекватну диспозицију санитарних отпадних вода у оквиру сваке здравствене установе, укључујући и ванредне ситуације, кроз: - Проширивање сарадње са Комисијом за болничке инфекције/Техничке службе за интегрисање успостављања и одржавања адекватних санитарно-хигијенских услова у тоалетима у погледу инфраструктуре и хигијене и адекватне диспозиције санитарних отпадних вода у оквиру здравствене установе (планови, процедуре...) -Креирање образаца за израду планова за одржавање адекватних санитарно-хигијенских услова у тоалетима и адекватну диспозицију санитарних отпадних вода (интегрисано са водоснабдевањем)	-Свака здравствена установа има развијен план/протокол/процедуру за одржавање адекватних санитарно-хигијенских услова у тоалетима и адекватну диспозицију санитарних отпадних вода -Свака здравствена установа има тим/особа за имплементацију планова/процедура за одржавања адекватних санитарно-хигијенских услова у тоалетима у погледу инфраструктуре и хигијене и адекватне диспозиције санитарних отпадних вода у оквиру здравствене установе -Обрасци за израду планова за одржавање адекватних санитарно-хигијенских услова у тоалетима и адекватну диспозицију санитарних отпадних вода	Здравствена установа Институти и заводи за јавно здравље ИЈЗС Батут	МЗ, Институти и заводи за јавно здравље, здравствене установе		x	

2	-Успоставити редовне периодичне тренинге задуженог особља за израду планова/протокола/процедура за одржавање адекватних санитарно-хигијенских услова у тоалетима и адекватну диспозицију санитарних отпадних вода у оквиру сваке здравствене установе, укључујући и ванредне ситуације -Креирати и водити базу едукованог особља и успоставити професионалну мрежу за њихову међусобну сарадњу	-Креиран тренинг материјал и едуковани едукатори и редовна периодична обука особља у здравственим установама задуженог за ову област -Развијена и редовно ажурирана база едукованог особља и успостављена мрежа за професионалну сарадњу	ИЈЗС Батут ИЈЗС Батут	МЗ, Институти и заводи за јавно здравље, здравствене установе	x		
3	Ажурирање и унапређење контролних листи санитарне инспекције за надзор над	Контролне листе санитарне инспекције за надзор над санитарно-	МЗ- санитарна инспекција Институт	Институти и заводи за		x	

	санитарно-хигијенским условима у ЗУ у делу санитације	хигијенским условима у ЗУ ажуриране и унапређене у делу санитације	за Јавно Здравље Србије	јавно здравље			
4	Унапређење сарадње са санитарном инспекцијом МЗ реализацијом обука и едукација у складу са постојећим и новим сазнањима и међународним препорукама у области санитације у ЗУ	Реализоване обуке и едукације санитарне инспекције у складу са постојећим и новим сазнањима и међународним препорукама у области санитације у ЗУ	МЗ-санитарна инспекција Институт за Јавно Здравље Србије	Институти и заводи за јавно здравље		x	
5	Примена одредбе прописа о обавезној дезинфекцији отпадних вода пореклом из ЗУ кроз: Успостављање сарадње између локалне самоуправе/ЈКП и ЗУ уз подршку надлежних института и завода за јавно здравље	Одредбе прописа о обавезној дезинфекцији отпадних вода пореклом из ЗУ се примењују у свим ЗУ -Сарадња између локалне самоуправе/ЈКП и ЗУ уз подршку надлежних института и завода за јавно здравље успостављена	Јединица локалне самоуправе ЈКП ЗУ	Институти и заводи за јавно здравље			x

Активност	Очекивани резултат	Одговорна институција		Приоритет у односу на временски оквир		
		Водећа	Партнери	Краткорочна	Средњерочна	Дугорочна
Поље деловања 3: Унапређење хигијене у здравственим установама						

Циљ предложених активности: Унапређење хигијене руку медицинског, немедицинског особља и корисника здравствених услуга у здравственим установама кроз редовно одржавање места за адекватно обављање хигијене руку и едукацију о правилном одабиру и безбедној припреми, примени и чувању дезинфекционих и антисептичких средстава

1	Израда планова/протокола/процедура за редовно одржавање места за адекватно обављање хигијене руку кроз: - Проширивање сарадње са Комисијом за болничке инфекције за интегрисање планова/процедура за редовно одржавање места за адекватно обављање хигијене руку у оквиру здравствене установе (интегрисан са плановима и процедурама за санитацију и водоснабдевање) -Креирање образаца за израду планова за одржавање адекватних хигијенских услова -Успоставити редовне периодичне тренинге задуженог особља за израду планова/протокола/процедура за редовно одржавање места за адекватно обављање хигијене руку у оквиру сваке здравствене установе, укључујући и ванредне ситуације.	-Свака здравствена установа има развијен план/протокол/процедуру за одржавање адекватних хигијенских услова -Свака здравствена установа има тим/особа за имплементацију планова/процедура за одржавања адекватних хигијенских услова у оквиру здравствене установе -Обрасци за израду интегрисаних планова за одржавање адекватних хигијенских услова у здравственим установама	Здравствена установа Институти и заводи за јавно здравље ИЈЗС Батут	МЗ, Институти и заводи за јавно здравље, здравствене установе		x	

2	Успоставити редовне периодичне тренинге задуженог особља за адекватан избор и примену дезинфекционих средстава за хигијену руку у ЗУ кроз: - Израдити тренинг материјал за особље задужено за набавку дезинфекционих и антисептичких средстава у погледу дефинисања критеријумима за правилан одабир и набавку ових средстава - Израдити тренинг материјал за медицинско и немедицинско особље за поступак припреме и примене дезинфекционих и антисептичких средстава - Редовна периодична едукација особља задуженог за набавку дезинфекционих и антисептичких средстава у погледу дефинисања критеријумима за правилан одабир и набавку ових средстава - Редовна периодична едукација медицинског и немедицинског	-Креиран тренинг материјал за особље задужено за набавку дезинфекционих и антисептичких средстава у погледу дефинисања критеријумима за правилан одабир и набавку ових средстава Креиран тренинг материјал за медицинско и немедицинско особље за поступак припреме и примене дезинфекционих и антисептичких средстава -Спроведене редовна периодичне едукације особља задуженог за набавку дезинфекционих и антисептичких средстава у погледу дефинисања критеријумима за правилан одабир и набавку ових средстава Спроведене редовне периодичне едукације медицинског и	ИЈЗС Батут Институти и заводи за јавно здравље Институти и заводи за јавно здравље ИЈЗС Батут	МЗ, Институти и заводи за јавно здравље, здравствене установе, Завод за биоциде и медицинску екологију	x		

	особља у погледу правилне и безбедне припреме, примене и чувања дезинфекционих и антисептичких средстава у здравственим установама, као и одлагања и диспозиције неискоришћене количине ових средстава Креирати и водити базу едукованог особља и успоставити професионалну мрежу за њихову међусобну сарадњу -Континуирана едукација корисника здравствених услуга о значају правилне употребе антисептичких средстава у здравственим установама кроз едукативни материјал (брошуре, лифлети, постери...)	немедицинског особља у погледу правилне и безбедне припреме, примене и чувања дезинфекционих и антисептичких средстава у здравственим установама, као и одлагања и диспозиције неискоришћене количине ових средстава Развијена и редовно ажурирана база едукованог особља и успостављена мрежа за професионалну сарадњу Подигнута свест о значају хигијене руку у очувању здравља и спречавању инфекција кроз израђене едукативне материјале за кориснике здравствених услуга						
3.	Ажурирање и унапређење контролних листи санитарне инспекције за надзор над санитарно-хигијенским условима у ЗУ у делу хигијене руку	Контролне листе санитарне инспекције за надзор над санитарно-хигијенским условима у ЗУ ажуриране и унапређене у делу хигијене руку	МЗ-санитарна инспекција Институт за Јавно Здравље Србије	Институти и заводи за јавно здравље			х	
4.	Унапређење сарадње са санитарном инспекцијом МЗ реализацијом обука и едукација у складу са постојећим и новим сазнањима и међународним	Реализоване обуке и едукације санитарне инспекције у складу са постојећим и новим сазнањима и	МЗ-санитарна инспекција Институт за Јавно	Институти и заводи за јавно здравље			х	

	преорукама у области хигијене руку у ЗУ	међународним преорукама у области хигијене руку у ЗУ	Здравље Србије				

Активност	Очекивани резултат	Одговорна институција		Приоритет у односу на временски оквир			
		Водећа	Партнери	Краткорочна	Средњерочна	Дугорочна	
Поље деловања 4: Унапређење уклањања медицинског отпада из здравствених установа							
Циљ предложених активности: Безбедно управљање медицинским отпадом							
1	Успостављање редовне едукације особља задуженог за управљање медицинским отпадом у ЗУ о начинима поступања са медицинским отпадом (прикупљања, вођења евиденције, обележавања, привременог складиштења отпада) са посебним акцентом на опасности које он представља	Успостављање редовне едукације	Институт за Јавно Здравље Србије	Институти и заводи за јавно здравље ЗУ	x		
2	Ажурирање и унапређење контролних листи санитарне инспекције за надзор над санитарно-хигијенским условима у ЗУ у делу поступања са медицинским отпадом	Контролне листе санитарне инспекције за надзор над санитарно-хигијенским условима у ЗУ ажуриране и унапређене у делу поступања са медицинским отпадом	МЗ-санитарна инспекција Институт за Јавно Здравље Србије	Институти и заводи за јавно здравље		x	
3	Унапређење сарадње са санитарном инспекцијом МЗ реализацијом обука и едукација у складу са постојећим и новим сазнањима и међународним препорукама у поступања са медицинским отпадом	Реализоване обуке и едукације санитарне инспекције у складу са постојећим и новим сазнањима и међународним препорукама у поступања са медицинским отпадом	МЗ-санитарна инспекција Институт за Јавно Здравље Србије	Институти и заводи за јавно здравље		x	

Активност	Очекивани резултат	Одговорна институција		Приоритет у односу на временски оквир			
		Водећа	Партнери	Краткорочна	Средњерочна	Дугорочна	
Поље деловања 5: Унапређење чишћења у здравственим установама							
Циљ предложених активности: Унапређење санитарно хигијенских услова у ЗУ кроз оспособљавање немедицинског особља за правилно чишћење и одржавање хигијене простора и намештаја							
1	Ревидирање и унапређење протокола за чишћење и одржавање хигијене простора и намештаја у ЗУ	Ревидирани и унапређени постојећи протоколи за чишћење и одржавање хигијене простора и намештаја у ЗУ	Министарство здравља, ИЈЗС Батут	Институти и заводи за јавно здравље	x		
2	Успоставити редовне периодичне тренинге задуженог особља за адекватан избор и примену дезинфекционих средстава и средстава за чишћење и одржавање хигијене простора и намештаја у ЗУ кроз: - Израду тренинг материјал за немедицинско особље за поступак чишћења и одржавања хигијене простора и намештаја, као и за припрему и примену дезинфекционих средстава и средстава за чишћење - Редовну периодична едукација немедицинског особља о правилном поступку чишћења и одржавања хигијене простора и намештаја, као и за правилну припрему и примену дезинфекционих средстава и средстава за чишћење - Подизање свести запослених у ЗУ о ризицима по здравље услед	Креиран тренинг материјал за немедицинско особље за поступак чишћења и одржавања хигијене простора и намештаја, као и за припрему и примену дезинфекционих средстава и средстава за чишћење -Спроведене редовна периодичне едукације немедицинског особља о правилном поступку чишћења и одржавања хигијене простора и намештаја, као и за правилну припрему и примену дезинфекционих средстава и средстава за чишћење -Подигнута свест запослених у ЗУ о ризицима по здравље услед примене хемијских средстава за чишћење простора и намештаја и одржавање хигијене руку (едукативни материјал, едукације, радионице...)	ИЈЗС Батут Институти и заводи за јавно здравље Институти и заводи за јавно здравље ИЈЗС Батут	МЗ, Институти и заводи за јавно здравље, здравствене установе, Завод за биоциде и медицинску екологију	x		

	примене хемијских средстава за чишћење простора и намештаја и одржавање хигијене руку (едукативни материјал, едукације, радионице...)	- Смањење учесталости интрахоспиталних инфекција и антимикробне резистенције микроорганизама					
3	Успостављање система интерне контроле примењених процедура за чишћење простора и намештаја кроз креирање контролних листа	Систем интерне контроле примењених процедура за чишћење простора и намештаја успостављен кроз креирање контролних листа	Институт за Јавно Здравље Србије Институти и заводи за јавно здравље	ЗУ		x	
4	Ажурирање и унапређење контролних листи санитарне инспекције за надзор над санитарно-хигијенским условима у ЗУ у делу чишћење простора и намештаја	Контролне листе санитарне инспекције за надзор над санитарно-хигијенским условима у ЗУ ажуриране и унапређене у делу чишћење простора и намештаја	МЗ-санитарна инспекција Институт за Јавно Здравље Србије	Институти и заводи за јавно здравље		x	
5	Унапређење сарадње са санитарном инспекцијом МЗ реализацијом обука и едукација у складу са постојећим и новим сазнањима и међународним препорукама у делу чишћење простора и намештаја	Реализоване обуке и едукације санитарне инспекције у складу са постојећим и новим сазнањима и међународним препорукама у области чишћења простора и намештаја	МЗ-санитарна инспекција Институт за Јавно Здравље Србије	Институти и заводи за јавно здравље		x	

